

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г.С.СКОВОРОДИ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ**

СИЛАБУС

РОЗВИТОК СВІТОВОЇ ТА ВІТЧИЗНЯНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДУМКИ

Шифр і назва спеціальності	011 Освітні, педагогічні науки
Назва освітньої програми	Освітні, педагогічні науки
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Цикл дисципліни	Освітньо-наукової (теоретичної та практичної) підготовки
Шифр за навчальним планом	1.3

курс 1
семестр(и) вивчення I-II
загальна кількість годин 120
кредитів 4
з них аудиторних 40
поzza аудиторних 80

Харків – 2020 рік

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Силабус розроблений на підставі навчальної програми **«Розвиток світової та вітчизняної педагогічної думки»** затвердженої на засіданні Вченої ради ХНПУ імені Г.С. Сковороди протокол № 4 від «30» червня 2020 року

Розробник силабусу: доктор педагогічних наук, професор В. В. Ворожбіт-Горбатюк,
доктор педагогічних наук, професор Л. А. Штефан

Протокол від. “_28_” серпня 2020 року № _1_

Завідувач кафедри

доктор педагогічних наук, професор
Золотухіна С. Т.

2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА НАЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПІБ викладача	<u>Ворожбіт-Горбатюк Вікторія Вікторівна</u>
Кафедра	<u>Історії педагогіки і порівняльної педагогіки</u>
Посада	<u>Професор кафедри</u>
Науковий ступінь	<u>Доктор педагогічних наук</u>
Вчене звання	<u>Професор</u>
Наукові інтереси	<u>Підготовка педагогічних кадрів для Нової української школи (історико-педагогічний і компаративний аспекти)</u>

Навчальний корпус	<u>А</u>
Адреса	<u>вул. Валентинівська 2</u>
№ кабінету	<u>224</u>
Контактна інформація:	
e-mail:	<u>gorbatykvv@ukr.net</u>

ПІБ викладача	<u>Штефан Людмила Андріївна</u>
Кафедра	<u>Історії педагогіки і порівняльної педагогіки</u>
Посада	<u>Завідувач кафедри</u>
Науковий ступінь	<u>Доктор педагогічних наук</u>
Вчене звання	<u>Професор</u>
Наукові інтереси	<u>розвиток педагогічної думки в Україні та провідних країнах світу</u>

Навчальний корпус	<u>А</u>
Адреса	<u>вул. Валентинівська 2</u>
№ кабінету	<u>224</u>
Контактна інформація:	
e-mail:	<u>valeriy.61.sh@gmail.com</u>

3. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою.

Кожен здобувач вищої освіти повинен керуватися «Положенням про академічну доброчесність Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди»

(<http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/buhgalteria/polozhennya.pdf>),

Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції

- http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_Polozhennya_osvintiy_protses_HNP_U_2016.pdf)

Правила педагогічної взаємодії

- відвідувати аудиторні заняття,
- при відсутності з поважних причин попереджувати заздалегідь, надавати відповідну довідку;
- самостійно опрацьовувати матеріал пропущеного заняття;
- конструктивно підтримувати зворотній зв'язок відповідно до робочої навчальної програми і силабусу навчальної дисципліни;
- брати активну участь у навчальному процесі;
- своєчасно й акуратно виконувати завдання для самостійної роботи;
- під час занять користуватися мобільними гаджетами виключно за дидактичної потреби;
- дотримуватися наукової етики, академічної доброчесності у спілкуванні і взаємодії з усіма учасниками освітнього процесу;
- брати участь у контрольних заходах (поточний контроль, рубіжний контроль, контроль самостійної роботи; підсумковий контроль)

Академічна доброчесність забезпечується обов'язком усіх учасників освітнього процесу дотримуватися авторського права, у підготовці й участі в усіх формах навчально-виховної діяльності дотримуватися наукової етики, ділового стилю спілкування.

Поведінка в аудиторії – відповідно до чинних правил і розпоряджень щодо внутрішньої організації освітнього процесу у закладі вищої освіти.

4. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Пререквізити (Prerequisite): – викладання навчальної дисципліни передбачає: наявність вищої освіти – другий магістерський рівень, що забезпечує володіння системою загальних, соціальних, особистісних і фахових компетентностей, знання філософських фундацій та етичних орієнтирів конструювання наукових проєктів, осмислення причинно-наслідкових зв'язків і суперечностей в історії розвитку людської цивілізації, знання категорій теорії навчання і виховання.

Постреквізити (Postrequisite): означена навчальна дисципліна пов'язана з педагогікою вищої школи (2 курс, 3 кредити), науковими підходами в педагогічних дослідженнях (1 курс, 4 кредити), актуальними питаннями компаративістських досліджень (2 курс, 5 кредитів), історією педагогіки як науки і напрямом педагогічних досліджень (2 курс, 5 кредитів), науково-викладацькою практикою (3 курс, 3 кредити), педагогічною майстерністю викладача вищої школи.

5. ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет навчальної дисципліни – становлення і розвиток педагогічних категорій в історії розвитку людської цивілізації, наукова і творча спадщина персоналії.

Мета дисципліни «Історія світової та вітчизняної педагогічної думки»: забезпечити умови для формування здатності особи розв'язувати комплексні задачі у професійній (викладацькій) і дослідницько-інноваційній діяльності, що передбачає осмислене застосування положень і досягнень гуманістичної педагогіки з урахуванням принципу історизму, професійного саморозвитку і самовдосконалення.

Завдання: у результаті вивчення навчальної дисципліни «Історія світової та вітчизняної педагогічної думки» здобувач освіти повинен **опанувати компетентності:**

ІК – здатність на основі концептуальних методологічних знань здійснювати аналіз педагогічних явищ, процесів, конструювати нові цілісні знання, ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в науково-дослідницькій, педагогічній діяльності з урахуванням національного і світового досвіду;

ЗК10 – здатність виявляти прогресивні освітні ідеї світової та вітчизняної педагогічної спадщини, порівнювати, виокремлювати цінні доробки дослідників, аналізувати їх і творчо використовувати у професійній діяльності;

ФК11 – уміння проводити історико-педагогічний аналіз джерельної бази досліджуваної проблеми, переосмислювати знання й досвід, представлені в історико-педагогічному та компаративному дискурсі, застосовувати їх у власному науково-педагогічному дослідженні, визначати перспективи творчого використання;

ФК12 – здатність популяризувати кращі здобутки педагогічної теорії й практики українського та інших народів, застосовувати їх у професійній діяльності;

ФК13 – здатність планувати, реалізовувати та коригувати послідовний процес ґрунтовного науково-педагогічного дослідження з логічним дотриманням відповідних наукових підходів і принципів академічної доброчесності;

ФК14 – інтегровані знання з історії педагогіки, порівняльної педагогіки, інноватики в галузі освіти, методології науково-педагогічного дослідження.

Результати навчання:

ПРН1 – продемонструвати знання онтології, гносеології, основних напрямів історико-філософської думки, класичної та сучасної, вітчизняної і світової філософії;

ПРН2 – аналізувати філософсько-антропологічні і культурно-антропологічні чинники; застосовувати філософські принципи, поняття і категорії для обґрунтування наукових і освітніх проєктів, визначення соціокультурних чинників авторського дослідження;

ПРН12 – продемонструвати знання концепцій та методологічних підходів у галузі педагогіки, історії педагогіки, освітньої інноватики, уміння виявляти суперечності та тенденції розвитку освітньої галузі;

ПРН13 – критично оцінювати існуючі системи освіти і програми виховання, досвід професійних практик, представлених в історико-педагогічному дискурсі;

ПРН14 – здійснювати оригінальне історико-педагогічне/експериментальне/компаративістське дослідження, оперувати різними методами й засобами дослідницької діяльності, прийомами збирання, систематизації та обробки інформації, інтерпретації отриманих результатів;

ПРН15 – застосовувати перевірені часом наукові положення представників світової та української педагогічної думки у власних дослідженнях і професійній діяльності, сприяти їх популяризації в суспільстві.

**ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА
ДИСЦИПЛІНОЮ
РОЗВИТОК СВІТОВОЇ ТА ВІТЧИЗНЯНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДУМКИ**
(НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ)

1.3. Розвиток світової та вітчизняної педагогічної думки		
Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН1 – продемонструвати знання онтології, гносеології, основних напрямів історико-філософської думки, класичної та сучасної, вітчизняної і світової філософії	Лекція (інтерактивна, візуалізація). Усний виклад знань, метод дискусії; евристичної бесіди, самостійна робота з навчальними, науковими джерелами. Самостійне виконання завдань відповідно до робочої навчальної програми дисципліни, у т.ч. на освітній платформі Moodle.	Поточний контроль у формі співбесіди, питання представлено в частині самостійної роботи семінарських занять. Семестровий контроль – усний екзамен. Оцінювання за шкалою відповідності оцінок у робочій навчальній програмі.
ПРН2 – аналізувати філософсько-антропологічні і культурно-антропологічні чинники; застосовувати філософські принципи, поняття і категорії для обґрунтування наукових і освітніх проєктів, визначення соціокультурних чинників авторського дослідження	Лекція (інтерактивна, візуалізація). Усний виклад знань, метод дискусії; евристичної бесіди, самостійна робота з навчальними, науковими джерелами. Самостійне виконання завдань відповідно до робочої навчальної програми дисципліни, у т.ч. на освітній платформі Moodle.	Поточний контроль у формі співбесіди, питання представлено в частині самостійної роботи семінарських занять. Семестровий контроль – усний екзамен. Оцінювання за шкалою відповідності оцінок у робочій навчальній програмі.
ПРН12 – продемонструвати знання концепцій та методологічних підходів у галузі педагогіки, історії педагогіки, освітньої інноватики, уміння виявляти	Частково-пошуковий метод, дискусія, метод проблемного викладу матеріалу. Самостійне опрацювання навчальних, наукових джерел.	Підсумковий контроль у формі письмового виконання дослідного завдання, проблематика представлена в частині практичних самостійних завдань. Тестування, письмова

суперечності та тенденції розвитку освітньої галузі		перевірка опису генезису досліджуваних здобувачем категорій.
ПРН13 – критично оцінювати існуючі системи освіти і програми виховання, досвід професійних практик, представлених в історико-педагогічному дискурсі	Метод проблемного викладу матеріалу. Самостійне опрацювання навчальних, наукових джерел.	Підсумковий контроль у формі письмового виконання дослідного завдання, проблематика представлена в частині практичних самостійних завдань. Тестування.
ПРН14 – здійснювати оригінальне історико-педагогічне/експериментальне/компаративістське дослідження, оперувати різними методами й засобами дослідницької діяльності, прийомами збирання, систематизації та обробки інформації, інтерпретації отриманих результатів	Частково-пошуковий метод, дискусія, метод проблемного викладу матеріалу. Самостійне опрацювання навчальних, наукових джерел. Самостійне виконання завдань відповідно до робочої навчальної програми дисципліни, у т.ч. на освітній платформі Moodle.	Підсумковий контроль у формі письмового виконання дослідного завдання, проблематика представлена в частині практичних самостійних завдань. Тестування, письмова перевірка опису генезису досліджуваних здобувачем категорій. Семестровий контроль – усний екзамен. Оцінювання за шкалою відповідності оцінок у робочій навчальній програмі.
ПРН15 – застосовувати перевірені часом наукові положення представників світової та української педагогічної думки у власних дослідженнях і професійній діяльності, сприяти їх популяризації в суспільстві	Метод рефлексії під час дискусії. Робота в групі. Метод педагогічної реконструкції, моделювання професійних ситуацій, участь в навчальній екскурсії.	Поточний контроль у формі співбесіди, питання представлено в частині самостійної роботи семінарських занять. Підсумковий контроль з елементами взаємооцінювання творчих ініціатив під час педагогічної реконструкції, участі в організації і проведенні навчальних екскурсій, реалізації ідеї навчання через дослідження.

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗПОДІЛ ГОДИН/ТЕМ ЗА ВИДАМИ ЗАНЯТЬ

Назви модулів і тем	Кількість годин										
	Денна/вечірня форма					Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі			
л		п	лаб	інд	ср	л		п	лаб	інд	ср
Змістовий модуль 1. Історія світової педагогічної думки											
Тема 1. Виховний концепт у первісному суспільстві	6					6	6				6
Тема 2. Вищі і виховання у стародавньому світі	10	2	2			6	10	2			8
Тема 3. Педагогічна думка і вища школа епох Середньовіччя та Відродження	10	2	2			6	10		2		8
Тема 4. Здобутки освіти і педагогіки у Нові та Новітні часи. Значимість для розвитку вищої школи	8		2			6	8				8
Тема 5. Школа і педагогіка у Західній Європі у XIX ст.	10	2	2			6	10	1	2		7
Тема 6. Зарубіжна школа і педагогіка у першій половині XX ст.	8		2			6	8				8
Змістовий модуль 2. Історія вітчизняної педагогічної думки											
Тема 7. Школа, освіта та педагогічна думка у Київській Русі	8		2			6	8				8
Тема 8. Освіта й виховання в Україні в XVI-XVII ст.	10	2	2			6	10	1			9
Тема 9. Вітчизняна школа і педагогіка у XVIII ст.	10		4			6	10		2		8
Тема 10. Становлення педагогічної думки та школи у першій половині XIX ст.	10	2	2			6	10				10
Тема 11. Освіта і педагогічна думка у др. пол. XIX ст.	8	4				4	8	2	2		4
Тема 12. Вітчизняна школа і педагогіка від революційних потрясінь до кінця ВВВ (1917 – 1945 рр.)	10		4			6	10		2		8

Тема 13. Розвиток освіти, школи й педагогічної думки в Україні у 50 – 90-ті роки ХХ ст.	12	2				10	12					12
<i>Усього годин</i>	120	16	24			80	120	6	10			104

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Завдання для до лекції		
		К-сть год д/в (з)	Вид лекції, методи викладання	
1.	Тема 2. Виші і виховання у стародавньому світі	2 (2)	Усний виклад знань	Ознайомитися, за потреби заповнити таблиці СИСТЕМИ ВИХОВАННЯ ДАВНЬОГРЕЦЬКИХ ПОЛІСІВ, зокрема додати характерні ознаки (Методичні матеріали, с.16) ФІЛОСОФИ ДАВНЬОЇ ГРЕЦІЇ ПРО ВИХОВАННЯ: додати власні пропозиції щодо педагогічної ретроспекції в умовах сьогодення (Методичні матеріали, с.17)
2.	Тема 3. Педагогічна думка і вища школа епох Середньовіччя та Відродження	2 (0)	Традиційна Усний виклад знань з елементам и бесіди	Ознайомитися з матеріалами «СЕРЕДНЬОВІЧНІ УНІВЕРСИТЕТИ: провести історичну паралель» (Методичні матеріали, С.20-22)
3.	Тема 5. Школа і педагогіка у Західній Європі у XIX ст.	2 (1)	Лекція-візуалізація Рефлексія, метод аналогій	Ознайомитися з текстом лекції (джерела базової літератури), підготуватися до педагогічної рефлексії. «А.Дістервег і цінності Європи в освіті»
4.	Тема 8. Освіта й виховання в Україні в XVI-XVII ст.	2 (1)	Лекція-візуалізація Метод реконструкції історико-педагогічних явищ	Ознайомитися, за потреби заповнити таблиці «ВИХОВАННЯ І УКРАЇНІ В XVI-XVII СТ. ТИПИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ В УКРАЇНІ У XVI-XVII СТ.- додати характерні ознаки», (Методичні матеріали, с.29-35)
5.	Тема 10. Становлення педагогічної думки та школи у першій половині XIX ст.	2 (0)	Традиційна Усний виклад знань з елементам и бесіди	Ознайомитися, за потреби заповнити таблиці «СТАТУТ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ, ПІДПОРЯДКОВАНИХ УНІВЕРСИТЕТАМ 1804 р.» (Методичні матеріали, С.35-36)

6.	Тема 11. Освіта і педагогічна думка у др. пол. XIX ст.	4 (2)	Усний виклад з елементами і дискусії	Ознайомитися, за потреби заповнити таблиці «ОСВІТА І ПЕДАГОГІЧНА ДУМКА У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XIX СТ. К.Д.УШИНСЬКИЙ – ЗАСНОВНИК ВІТЧИЗНЯНОЇ ПЕДАГОГІКИ» (Методичні матеріали, С. 36-41)
7.	Тема 13. Розвиток освіти, школи й педагогічної думки в Україні у 50 – 90-ті роки XX ст.	2	Традиційна, з елементами і візуалізації Усний виклад знань з елементами і бесіди	Ознайомитися, за потреби заповнити таблиці «ГУМАНІСТИЧНА ПЕДАГОГІКА В.О.СУХОМЛИНСЬКОГО» (Методичні матеріали, с.43-48)
Разом		16 (6)		

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ/ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми, завдання, форма звітності	К-сть год	Вид семінару	Методи	
				викладання	учіння
1	<i>Тема 2. ВИШІ і виховання у стародавньому світі</i> Питання для усного опитування 1. У чому полягає різниця між афінським і спартанським полісним вихованням? 2. Які зміни в культурно-освітній традиції Давньої Греції відбулися в епоху Еллінізму? 3. Охарактеризуйте систему шкіл Давнього Риму. Завдання для інд. роботи (для тих, хто вчиться за інд. планом), письмова робота 1. Порівняйте значення сімейного типу взаємовідносин у досягненні педагогічних цілей в історії давніх країн Сходу. 2. Концепції генези первісного виховання. 3. Становлення виховання як особливої форми діяльності людини 4. Виникнення сім'ї і родинного виховання 5. Підготуйте навчальну доповідь на тему: „Педагогічні погляди давньогрецького (або: давньоримського) філософа (за вибором)”.	2	Семінар з елементами і рольові гри	Навчання на основі наукового дослідження	Метод педагогічної реконструкції

2	<i>Тема 3. Педагогічна думка і вища школа епох Середньовіччя та Відродження</i> Питання для усного опитування 1. Значення Візантії в прогресуванні ідей загальної освіти 2. Фокус педагогічних міркувань в епоху Візантії 3. Історія діяльності перших університетів. Завдання творчого характеру (для тих, хто вчиться за інд.планом) Укласти довідкову інформацію про ідейні засади освіти в країнах Сходу в епоху Середньовіччя Підготувати презентацію «Лицарське виховання: історія і сьогодення»	2	Семінар-дискусія	Метод дискусії	Виконання різнорівневних завдань, виступ
3	<i>Тема 4. Здобутки освіти і педагогіки у Нові та Новітні часи. Значимість для розвитку вищої школи</i> Питання для усного опитування 1.Розкрийте мету та завдання виховання особистості за Я.А. Коменським. 2.У чому сутність принципу природовідповідності Я.А. Коменського? 3.Схарактеризуйте навчальні книги Я.А. Коменського. 4.Назвіть основні критерії морального виховання за Я.А. Коменським. 5.Які вимоги до особистості педагога сформулював Я.А. Коменський? Завдання для інд.роботи (для тих, хто вчиться за інд.планом) 1. Порівняти програму морального виховання Я.А.Коменського, Дж.Локка, Ж.-Ж.Руссо Завдання для самостійної роботи 1.Зробити тезисний конспект одного з творів: Я.А.Коменський «Закони добре організованої школи», Ж.-Ж.Руссо «Еміль або Про виховання», Дж. Локк «Думки про виховання».	2	Семінар запитань і відповідей	Метод бесіди, дискусії, демонстрації	Круглий стіл
4	<i>Тема 5. Школа і педагогіка у Західній Європі у XIX ст.</i> Питання для усного опитування Практична спрямованість освіти у трудових школах Мета і зміст виховання за Й.Песталоцці Завдання творчої роботи (для тих, хто	2	Семінар-мозковий штурм	метод генерування ідей	Метод «захисник-опонент»

	вчиться за інд.планом) Теорія елементарної освіти – презентація чи педагогічна реконструкція				
5	<i>Тема 6. Зарубіжна школа і педагогіка у першій половині ХХ ст.</i> Питання для усного опитування Ідеї Реформаторської педагогіки Типи експериментальних шкіл Завдання творчої роботи(для тих, хто вчиться за інд. планом) Презентувати приклади педагогічної реконструкції чи ретроспективи на тему: «Інноватика пропозицій М.Монтесорі»	2	Семинар-конференц	Аналітичної обробки інформації	Метод «Займ позицію»
6	<i>Тема 7. Школа, освіта та педагогічна думка у Київській Русі</i> Схарактеризувати зміст, форми і методи роботи в школах "книжного учіння", монастирських та парафіяльних школах. Завдання творчої роботи(для тих, хто вчиться за інд. планом) 1.Проаналізувати літературні пам'ятники Київської Русі як джерело тогочасної педагогічної думки, на основі їх виділити головні педагогічні проблеми.	2	Семинар-розгорнута бесіда	Бесіда, з елементами індивідуальної творчості	Метод педагогічної реконструкції
7	<i>Тема 8. Освіта й виховання в Україні в XVI-XVII ст.</i> Питання для усного опитування 1.Конкретизувати вимоги до вчителя у братських школах України. 2.Дати порівняльну характеристику Києво-Могилянської академії та європейських університетів. Завдання самостійної роботи (для тих, хто вчиться за інд. планом) Знайти у фольклорі приклади своєрідного кодексу честі козака.	2	Семинар-розгорнута бесіда	Метод рефлексії, пояснення	Круглий стіл
8	<i>Тема 9. Вітчизняна школа і педагогіка у XVIII ст.</i> Питання для усного опитування 1.Розкрити сутність ідеї Г.С.Сковороди «Пізнай самого себе». 2.Порівняти розуміння Г.С.Сковородою принципів природо відповідного виховання з гносеологічними поглядами Я.А.Коменського та природним вихованням Ж.Ж.Руссо. 3.Обґрунтувати концепцію Г.С.Сковороди щодо спорідненої праці як універсального способу досягнення щастя. Завдання самостійної роботи (для тих, хто вчиться за інд.планом)	4	Семинар з елементами імітаційної гри	Проблемний метод	Світове кафе

	Виокремити морально-педагогічні настанови мислителя про взаємостосунки між батьками й дітьми у притчі «Вдячний Еродій».				
9	<i>Тема 10. Становлення педагогічної думки та школи у першій половині XIX ст.</i> Питання для усного опитування Роль Харківського імператорського університету в розвитку наук і мистецтв Розвиток української школи у період жорсткої реакції Завдання самостійної роботи (для тих, хто вчиться за інд.планом) Розкрити зміст, методи та форми діяльності Харківського імператорського університету та Харківського педагогічного інституту 2.Проаналізуйте особливості трактовки принципу природовідповідності у працях Я.А. Коменського, Г.С.Сковороди, О.Духновича	2	Семінар-мозковий штурм	Метод кооперативного навчання	Робота в малих групах
10	<i>Тема 11. Освіта і педагогічна думка у др. пол. XIX ст.</i> Питання для усного опитування Назвіть напрями та представників громадсько-педагогічного руху в 1850 – 60-ті роки. Дайте характеристику педагогічного доробку одному з представників ГПР Завдання для самостійної роботи (для тих, хто вчиться за інд.планом) 1.Розкрийте сутність ідеї загальнолюдського виховання, висунутої М.І. Пироговим. Проаналізуйте твори педагога з цієї проблеми, покажіть її взаємозв'язок з системою освіти, запропонованою вченим. 2. Порівняйте погляди Й.Гербарта, К.Д.Ушинського, С.І.Миропольського на сутність "виховуючого навчання".	2	Семінар-конференція	Метод дискусії	Виконання різнорівневних завдань, виступ
11	<i>Тема 12. Вітчизняна школа і педагогіка від революційних потрясінь до кінця ВВВ (1917 – 1945 рр.)</i> Питання для усного опитування 1. Реформи закладів загальної освіти 2. Проблематика соціального виховання 3. А.Макаренка, його система колективного виховання. Завдання для самостійної роботи (для тих, хто вчиться за інд. планом)	4	Семінар з елементами рольової гри	Метод дискусії	Виконання різнорівневних завдань, виступ

	1.Розкрийте сутність і зміст основних принципів виховання особистості в колективі обґрунтованих А.С. Макаренком: «система перспективних ліній», «педагогіка паралельної дії», індивідуальний підхід до особистості. 2.Сформулюйте принципи побудови системи самоврядування, яка була запропонована педагогом і використовувалася в колонії та комуні. Чи була вона, на ваш погляд, демократичною і гуманною 3. Презентація Феномен І.Соколянського				
12	<i>Тема 13. Розвиток освіти, школи й педагогічної думки в Україні у 50 – 90-ті роки ХХ ст.</i> Питання для усного опитування Освітні реформи 50-80-х років ХХ ст. Педагоги-новатори Внесок В.Сухомлинського в розробку ідеї національного шкільництва Завдання самостійної роботи (для тих, хто вчиться за інд.планом) Зміст і напрями виховання за В. Сухомлинським Заповіді індивідуального підходу за В.Сухомлинським Програма професійного росту з позицій В.Сухомлинського	2	Семінар запитань і відповідей	Бесіда, з елементами індивідуальної творчості	Метод педагогічної реконструкції
Разом		24			

7. КОНТРОЛЬ І ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Розподіл балів за видами навчальної діяльності, контролю

Вид діяльності здобувача	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	0	0	0	0	0
Відвідування семінарських занять	0	0	0	0	0
Відвідування практичних занять	0	0	0	0	0
Робота на семінарському занятті	2	8	16	7	14
Робота на практичному занятті	0	0	0	0	0
Лабораторна робота	0	0	0	0	0
Виконання завдань самостійної роботи	3	5	15	7	21
Виконання модульної роботи/або Практичні самостійні завдання у контексті науково-пошукової діяльності за темою дослідження	10, 10, 14	2	20	1	14
Разом			51		49
Максимальна кількість балів			100		
Розрахунок коефіцієнта	Накопичення балів за різні види робіт.				

Шкала оцінювання

Під час вивчення дисципліни «Історія світової та вітчизняної педагогічної думки» заплановано

поточний контроль у формі співбесід, питання представлено в частині семінарських занять, самостійної роботи,

рубіжний контроль у формі письмового виконання різнорівневого дослідного завдання, проблематика представлена в частині практичних самостійних завдань у контексті науково-пошукової діяльності за темою дослідження, також здобувач освіти має право вибрати тестову форму рубіжного (модульного) контролю.

Розподіл балів відповідно до рівнів виконання завдань самостійної роботи і завдань, запропонованих для тих, хто вчиться за індивідуальним планом:

рівень репродукції – 1 бал

рівень реконструкції – 1-3 бали

рівень самостійного дослідницького завдання – 1-5 балів

рівень освітньо-наукової творчості – до 10 балів

ГРАДАЦІЯ БАЛІВ У МЕЖАХ ОДНОГО РІВНЯ

Відповідність академічним висновкам у змісті навчальної дисципліни – 1.

Доказовість, аргументованість висловлювань – 1.

Грамотність і дотримання положень академічної доброчесності – 1.

Оригінальність, авторство висновку – 1.

Можливість повторних відтворення пропозицій – 1.

Комплексне бачення проблеми, міра визначення причинно-наслідкових зв'язків – 1.

Нестандартність подачі виконаної роботи – 1.

Дотримання наукового, науково-публіцистичного стилю у викладі думок для роздумів – 1.

Зв'язок з темою дисертаційного дослідження – 2.

Рейтинг-план дисципліни

Поточне тестування та самостійна робота												екзамен	
Модуль №1					Модуль №2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	1-40
4	4	4	5	5	5	5	5	4	5	5	5	4	

T1, T2 ... T12 – теми модулів

Графік виконання завдань

Відповідно до розкладу аудиторних занять, індивідуального плану здобувача вищої освіти

Форми проведення підсумкового контролю та критерії оцінювання

Підсумкова форма контролю – усний екзамен. Тривалість – 2 год., максимальна кількість балів за перше, друге завдання – по 10 балів, третє – до 20 балів.

Шкала відповідності оцінок

Рівень оцінювання	Кількість балів
Відмінно	100-90 Відмінний рівень знань з історії педагогіки, високий бал оцінених завдань самостійної позааудиторної роботи (відповідно до програми більшість завдань), виконана і презентована робота у контексті науково-пошукової діяльності за темою дослідження
Дуже добре	82-89 Дуже добре освоєно теоретичний програмний матеріал, достатній бал оцінених завдань самостійної позааудиторної роботи (відповідно до програми 2/3), виконана робота у контексті науково-пошукової діяльності за темою дослідження
Добре	75-81 Добре освоєно теоретичний програмний матеріал, достатній бал оцінених завдань самостійної позааудиторної роботи (відповідно до програми 1/2), започаткована робота у контексті науково-пошукової діяльності за темою дослідження
Задовільно	69-74 На рівні реконструкції освоєно теоретичний програмний матеріал, достатній бал оцінених завдань самостійної позааудиторної роботи (відповідно до програми 1/3), робота у контексті науково-пошукової діяльності за темою дослідження виконана із значною кількістю зауважень
Достатньо	60-68 На рівні репродукції освоєно теоретичний програмний матеріал, достатній бал оцінених завдань самостійної позааудиторної роботи (відповідно до програми менше 1/3), робота у контексті науково-пошукової діяльності за темою дослідження не виконана, однак є можливість виконати згідно з індивідуальним планом
Не задовільно	0-59 Не задовільно. 35-59 б. З можливістю повторного перескладання підсумкового контролю, відпрацювання завдань самостійної роботи згідно з індивідуальним

	планом. 1-34 б. не задовільно з обов'язковим повторним опануванням програми навчальної дисципліни

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

При оцінці знань здобувачів ураховується:

- застосування системного підходу: вміння бачити місце питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- правильність та повнота розкриття питання, вміння чітко, логічно, систематизовано викласти матеріал;
- рівень осмислення навчального матеріалу, повнота розкриття змісту понять, характеру закономірних зв'язків та залежностей між явищами, які вони відображають, точність застосування наукових термінів;
- рівень виявлення аналітичних вмінь, вмінь обґрунтувати основні положення викладеного матеріалу, демонструючи навички наукового узагальнення проблеми та вміння зробити достатньо мотивовані висновки;
- вільне володіння матеріалом – маєтсья на увазі як вміння зробити його повний або концентрований виклад так і вміння використовувати матеріал у новій навчальній ситуації, знання основних концепцій проблеми, яка розглядається, вміння мотивовано викласти власну точку зору;
- вміння бачити прикладний аспект (практичне застосування) знань, що висвітлюються;
- використання додаткової літератури;
- культура мовлення.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ЗА СИСТЕМОЮ ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок.
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень балів знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного

8. САМОСТІЙНА РОБОТА.

№ з/п	Опис завдання (тематика інтегрована, поєднує проблематику тем курсу наскрізно), форма виконання (рекомендована, але не обов'язкова)	Час, к-ть год, (для зв)	Критерій оцінювання/Максимальна кількість балів
1.	Написання есе Концепції генези первісного виховання: Україна і світ –педагогічні паралелі	4 (4)	1-2
2.	Підготовка й оформлення наукової доповіді. Становлення виховання як особливої форми діяльності людини. Стратегічні імперативи сучасного становища виховання	4 (10)	1-3
3.	Підготовка презентації. Значення сімейного типу взаємовідносин у досягненні педагогічних цілей в історії давніх країн Сходу. Проекція на сучасний світ	8 (5)	1-3
4.	Складання тезисного конспекту. Педагогічні ідеї епохи Відродження: історичні умови їх формування і сучасна ретроспекція.	4 (10)	1-2
5.	Аналітична робота з науковими джерелами, рекомендованою літературою до теми. Принцип природовідповідності Я.А. Коменського та Ж.Ж. Руссо, Г.С.Сковороди і В.О.Сухомлинського: порівняльний аналіз.	8 (10)	1-3
6.	Укладання порівняльної таблиці. Порівняти програму морального виховання Я.А.Коменського, Дж.Локка, Ж.-Ж.Руссо, А.С.Макаренка, К.Д.Ушинського.	8 (10)	1-3
7.	Підготовка презентації. Проаналізуйте погляди Й.Г. Песталоцці, А.В.Дістервега, інших педагогічних персоналій на роль педагога у становленні особистості.	8 (10)	1-3
8.	Написання есе. Зміст, форми і методи навчання в національних культурних традиціях - еволюція	4 (5)	1-3
9.	Підготовка й оформлення наукової доповіді Кодекс честі і професійні обов'язки педагогів в різні історичні епохи (на прикладі реальних освітніх практик)	4 (10)	1-3
10.	Складання тезисного конспекту Дати порівняльну характеристику Києво-Могилянської академії та європейських університетів.	8 (10)	1-5

11.	Підготовка презентації. Презентування історичного досвіду і методичних напрацювань одного з діячів Чернігівського, Харківського чи Переяславського колегіумів, імператорських університетів.	4 (10)	1-5
12.	Підготовка тез виступу. Розробка програми кар'єрного руху на прикладі аналізу історико-педагогічної персоналії	4 (10)	1-5
	Разом	68 (92), максимальна кількість балів за одне виконане завдання (високий рівень) – 3, всього -42	

Практичні самостійні завдання у контексті науково-пошукової діяльності за темою дослідження

№ з/п	Зміст завдання самостійної практичної роботи	Кількість балів
1.	Складання тезисного конспекту на тему «Генезис ключових дефініцій дослідження»	10
2.	Розробка структурно-логічної схеми «Історія напрямів вивчення предмета дослідження»	10
3.	Розробка структурних компонентів програми спецсемінару чи спецкурсу за аналогією (педагогічна реконструкція) історико-педагогічного досвіду однієї чи декількох персоналій історико-педагогічного дискурсу	14

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ РУБІЖНОГО КОНТРОЛЮ

I - Оберіть правильну відповідь.

1. Що визначив основою пізнання і навчання Я.А. Коменський?
 - а) Розум, б) чуттєвий досвід, в) працю, г) практичну діяльність.

2. Школа, за Я.А. Коменським, однаково, що:
 - а) робота без радощів, б) млин без води, в) корабель без парусу, г) дитина без матері.

3. Основним засобом виховання Ж.-Ж. Руссо визначив:
 - а) вправи, б) працю, в) природу, г) гру.

4. Хто з перелічених педагогів пропагував ідеї „вільного виховання”?
 - а) Л. Толстой, б) А. Макаренко, в) А. Дістервег, г) Дж. Локк, д) Б. Грінченко, е) К. Ушинський, є) П. Блонський, ж) А. Лай, з) В. Сухомлинський, к) Е. Кей, л) М. Монтесорі, м) Ж.-Ж. Руссо, н) Я. Коменський.

5. Основою початкового навчання, за Й. Песталоцці, є:
 - а) число, б) звук, в) слово, г) відчуття, д) досвід, е) праця, є) форма.

6. Який з уведених педагогічних А. Дістервегом принципів є пріоритетним в умовах сьогодення української школи?

а) Гуманізму, б) природовідповідності, в) культуровідповідності, г) демократизму.

7. У яких українських школах було започатковано класно-урочну систему навчання?

а) Братських, б) „учіння книжного”, в) козацьких, г) церковних.

8. Український просвітитель, який справив значний вплив на розвиток освіти у Московській державі:

а) Г. Кониський, б) Є. Славинецький, в) С. Яворський, г) Ф. Прокопович.

9. Яка якість має домінувати, на думку Г.С. Сковороди, у вчительській професії?

а) Сродність, б) терплячість, в) безкорисливість, г) любов до дітей.

10. Який вид трудової діяльності був визначальним у комуні ім. Ф.Дзержинського?

а) Виробнича праця, б) суспільно-корисна праця, в) самообслуговування, г) творча.

II - Поєднайте цифри і літери позицій першої і другої колонки

11. Хто обґрунтував метод навчання?

1. Звуковий	а) Г.С. Сковорода
2. Аналогія	б) К.Д. Ушинський
3. Листування	в) В.О. Сухомлинський
4. Дослідництво	г) С.Ф. Русова
-

12. В яку епоху який принцип був визначальним у вихованні?

1. Авторитарний	а) Відродження
2. Народності	б) Середньовіччя
3. Культуровідповідності	в) Новий час
4. Гуманізму	г) Еллінізм
-

13. Хто обґрунтував педагогічний принцип?

1. Народності	а) Г.С. Сковорода
2. Природовідповідності	б) І.Я. Франко
3. Культуровідповідності	в) О.В. Духнович
4. Європеїзму	г) К.Д. Ушинський
-

14. Хто яку педагогічну теорію обґрунтував?

1. Вільного виховання	а) Е. Паркхерст
2. Розвиваючого навчання	б) Е. Зальвюрк
3. Педагогіка творчості	в) Г. Шарельман
4. „Школа дії”	г) Е. Кей

15. Хто був прибічником якої форми навчання?

1. Групова	а) Г.С. Сковорода
2. Класно-урочна	б) К.Д. Ушинський
3. Індивідуальна	в) А.С. Макаренко
4. Взаємонавчання	г) Б.Д. Грінченко
-

16. Хто є автором кожної з праць?

1. Ф. Прокопович	а) „Живописна Україна”
2. Т.Г. Шевченко	б) „Духовний регламент”
3. А.С. Макаренко	в) „Батьківська педагогіка”
4. М.І. Пирогов	г) „Вірте в людину”
5. В.О. Сухомлинський	д) „Школа і життя”
-

17. Визначте, хто з педагогів успішно реалізував на практиці наступні педагогічні ідеї?

1. Методика ініціативного навчання	а) Й.Г. Песталоцці
2. Поєднання навчання і виробничої праці	б) Я.А. Коменський
3. Розуміння школи як сім'ї	в) А.С. Макаренко
4. Поелементного навчання основ наук	г) В.О. Сухомлинський
-

18. Засоби реалізації принципу оптимізму у вихованні:

1. А.С. Макаренко	а) „Завтрашня радість”,
2. В.О. Сухомлинський	б) Нагородження правом виконати складне завдання,
	в) Індивідуальна програма, виховання характеру
	г) Правило козацьких братчиків: „не дорікати за колишне”
	д) Позитивна оцінка найменшої динаміки розвитку
	е) Естетика докiлля
-

19. Визначте, хто з педагогів у якій школі працював?

1. „Школа радості”	а) В.О. Сухомлинський
2. „Будинок радості”	б) Вікторино да-Фельтре
3. „Новий двір”	в) Л.М. Толстой
4. „Ясна поляна”	г) Й.Г. Песталоцці
-

20. Визначте, у яких навчальних закладах у змісті надавалася перевага:

1. політичній освіті	а) колегіуми
2. теологічній освіті	б) школи ритора
3. ораторському мистецтву	в) ефебії в Афінах
-

21. Хто з педагогів увів педагогічні поняття?

1. Педагогічний такт	а) Й. Гербарт
2. Педологія	б) П.П. Блонський
3. Педагогічна психологія	в) В.О. Сухомлинський
4. Культура школи	г) Дж. Локк
5. Первинний колектив	д) А.С. Макаренко
-

Програма підсумкової атестації

1. Генезис первісного виховання.
2. Становлення виховання як особливої форми діяльності людини.
3. Виникнення сім'ї і родинного виховання
4. Організовані форми виховання в історії найдавніших країн Сходу
5. Виховання і школа античному світі
6. Освіта у Візантії та її вплив на європейську середньовічну педагогічну думку
7. Розвиток педагогічної думки та освіти в Західній Європі в Середні віки та епоху Відродження
8. Педагогічні ідеї Я.А. Коменського і його „Велика дидактика”
9. Педагогічні погляди Дж.Локка
10. Концепція природовідповідного виховання Ж.-Ж. Руссо
11. К.А. Гельвецій та його книга „Про людину, її розумові здібності та її виховання”
12. Педагогічні погляди Д. Дідро
13. Педагогічна діяльність і спадщина Й.Г. Песталоцці
14. Головні педагогічні ідеї Ф.А.В. Дістервега
15. Педагогічні погляди і практична спадщина М.Монтесорі
16. Виховання у древніх слов'ян
17. Виникнення писемності й поширення грамотності. Перші школи Київської Русі, зміст і методи їх роботи. Навчальні книги
18. Педагогічні пам'ятники Київської Русі
19. Виникнення і роль у розвитку просвітництва братських шкіл
20. Становлення Острозької школи-академії та Києво-Могилянської академії
21. Система виховання у козацьких школах
22. Освітні реформи початку XVIII століття
23. Педагогічні погляди і діяльність Ф.Прокоповича (1681-1736)
24. Прогресивна роль у розвитку середньої освіти в Україні українських колегіумів
25. Педагогічна діяльність та погляди Г.С.Сковороди (1722 – 1794)
26. Провідна роль Харківського університету та педагогічного інституту
27. Просвітницько-педагогічна діяльність О.В. Духновича (1803-1865)
28. К.Д.Ушинський – засновник вітчизняної педагогіки
29. «Питання життя» М.І. Пирогова та значення його діяльності для розвитку шкільництва
30. Організаційна й педагогічна діяльність М.Корфа (1834-1883)
31. Педагогічні погляди та діяльність С.І.Миропольського (1842-1907)
32. Просвітницько-педагогічна діяльність Х.Д.Алчевської.
33. Внесок у розвиток вітчизняної педагогічної думки прогресивних діячів другої половини XIX – початку XX т.. – М.П.Драгоманова, М.І.Костомарова, П.О.Куліша, Б.Д.Грінченка, І.Я.Франка
34. Педагогічна спадщина С.Ф.Русової
35. Розвиток української системи освіти у напрямі соціального захисту дітей
36. Становлення національної освіти в Україні в 20-ті роки XX століття
37. Науково-виховна система А.С.Макаренка: теоретичні здобутки та досвід
38. Внесок у розвиток національного шкільництва й педагогічної науки В.О.Сухомлинського
39. «Батьківська педагогіка» В. О.Сухомлинського
40. Розвиток педагогічних інновацій в Україні у другій половині XX століття

*УВАГА! У кожному екзаменаційному білеті запропоновано питання: «Гене́за досліджуваного поняття (за темою, обраною здобувачем третього освітньо-наукового рівня вищої освіти)»

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

9.1. БАЗОВА

1. Артемова Л.В. Історія педагогіки України: підруч. для студ. вищ. пед. навч. закл. К. : Либідь, 2006. 103 с.
2. Історія педагогіки [Навчальний посібник]. Х. : ХНПУ, 2008. 543 с.
3. Історія української школи і педагогіки: хрестоматія. К. : Знання, 2005. У 2 кн.
4. Любар О.О. Історія української школи і педагогіки: Навч. посібник. К. : Знання, КОО, 2003. 450 с.
5. Українська педагогіка в персоналіях: У двох книгах. За ред. О.В. Сухомлинської. К. : Либідь, 2005. Кн. 1, 622 с.; Кн. 2, 550 с.

9.2. ДОПОМІЖНА

1. Багалій Д. І. Український мандрований філософ Г. С. Сковорода. Х., 1926. 397 с. Електронний аналог: URL: <http://elib.nplu.org/object.html?id=8630>.
2. Ворожбіт-Горбатюк В.В. Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Історія світової та вітчизняної педагогічної думки»: для здобувачів освіт. ступеня «Доктор філософії» Електронний ресурс. Х. : [б. в.], 2017.
3. Друганова О.М. Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Історія педагогіки як наука і напрям наукових досліджень»: для здобувачів освіт. ступеня «Доктор філософії» Електронний ресурс Х. : [б. в.], 2016.
4. Золотухіна С. Т. Теорія і практика підготовки домашніх наставників: (іст.-пед. аспект). Х. : Нове слово, 2006.
5. Історія педагогіки: метод. рек. до проведення семінар. занять з курсу «Історія педагогіки». Х. : ХНПУ, 2008.
6. Левківський М. В. Історія педагогіки: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Центр навч.книги, 2008.
7. Маловідомі першоджерела української педагогіки (друга половина XIX – XX ст.): Хрестоматія. Упоряд.: Л. Д. Березівська та ін. К.: Науковий світ, 2003. 418 с.
8. Методичні рекомендації до спецсемінару з історії педагогіки на тему «Організаційна і громадсько-педагогічна діяльність Я. П. Ряппо в Україні у 20-30-і роки XX століття»: для студ. бакалаврату вищ. навч. закл. Харків, ХНПУ, 2014.
9. Мосіяшенко В.А. Історія педагогіки України в особах: навч. посіб. для вищ. пед. навч. закл. Суми: Унів. кн., 2005.
10. Сірополко С. Історія освіти в Україні. Підготував Ю. Вільчинський. 2-е вид. – Львів: Афіша, 2001. 664 с. <https://www.twirpx.com/file/430173/>
11. Скільський Д. Історія зарубіжної педагогіки: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Смолоскип, 2011.
12. Шумілова І.Ф. Історико-педагогічне надбання як складова загальнокультурної компетентності майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей Донецьк: ЛАНДОН – XXI, 2014.

Додаткові ресурси

1. <http://www.mon.gov.ua/> – Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України;
2. <http://hnpu.edu.ua> – Сайт Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;
3. <http://nbuv.gov.ua/> – Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського;
4. <http://www.dnpb.gov.ua/> – Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського;
5. <http://korolenko.kharkov.com/> – Сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В.Г. Короленка;
6. <http://www.osvita.org.ua/> – Освітній портал – освіта в Україні, освіта за кордоном;
7. <http://guonkh.gov.ua/> – Офіційний сайт Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації;

10. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ/МОДУЛЯ

Обладнання, устаткування та програмне забезпечення спеціалізованих комп'ютерних лабораторій, які забезпечують виконання навчального плану за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки. Комп'ютерна лабораторія 211-Б, 45,8 кв. метри. Windows 7, Windows XP, Microsoft Office 2003, 7-zip, Adobe Reader, Foxit Reader, Google Chrome, Internet Explorer.

Навчально-методичний комплекс дисципліни: опорні схеми лекцій, робоча навчальна програма дисципліни, матеріали для контролю, завдання для самостійної роботи. Здобувачі вищої освіти мають відкритий доступ до електронних варіантів методичних вказівок до семінарських занять, самостійної роботи, силабусів навчальних дисциплін.